

*„Człowiek jest wielki nie przez to co ma,
nie przez to ,kim jest, lecz przez to,
czym dzieli się z innymi.”*

JAN PAWEŁ II

PROGRAM

WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

SZKOŁY PODSTAWOWEJ IM. JANA PAWŁA II W OCIAŻU

*„W wychowaniu chodzi właśnie o to, ażeby człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem;
o to, ażeby bardziej był, a nie tylko więcej miał; aby więc poprzez wszystko, co ma, co
posiada, umiał bardziej i pełniej być człowiekiem, to znaczy, ażeby również umiał bardziej
być nie tylko z drugimi, ale i dla drugich”.*

Jan Paweł

I. Podstawa Prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1189).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59).
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487).
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 783).
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 957).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249).
- Statut Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Ociążu.

II. Wstęp

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny realizowany w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Ociążu opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Treści szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły i wewnątrzszkolnym systemem oceniania. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji

dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Program wychowawczo-profilaktyczny jest podstawą, ukierunkowaniem nauczycieli do pracy z zespołem klasowym. Wychowawcy będą tworzyć bieżące plany pracy na dany rok szkolny oraz realizować projekty nawiązujące do aktualnych sytuacji wychowawczych klas lub potrzeb uczniów, ale zawsze w nawiązaniu do założeń programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły.

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej. Określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wyników ewaluacji wewnętrznej,
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- ewaluacji harmonogramu działań profilaktycznych w roku szkolnym 2017/2018
- wniosków i analiz zespołów nauczycielskich,
- analizy innych dokumentów szkolnych,
- ankiet skierowanych do uczniów, rodziców i nauczycieli dotyczących wartości.

Podstawowym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym. Ważnym jego elementem jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

III. Cele działalności wychowawczej:

1. Wprowadzanie uczniów w świat wartości, w tym ofiarności, współpracy, solidarności, altruizmu, patriotyzmu i szacunku dla tradycji, wskazywanie wzorców postępowania

- i budowanie relacji społecznych, sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia (rodzina, przyjaciele).
2. Wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej i etnicznej.
 3. Formowanie u uczniów poczucia godności własnej osoby i szacunku dla godności innych osób.
 4. Rozwijanie kompetencji, takich jak: kreatywność, innowacyjność i przedsiębiorczość.
 5. Rozwijanie umiejętności krytycznego i logicznego myślenia, rozumowania, argumentowania i wnioskowania.
 6. Ukazywanie wartości wiedzy jako podstawy do rozwoju umiejętności.
 7. Rozbudzanie ciekawości poznawczej uczniów oraz motywacji do nauki.
 8. Wyposażenie uczniów w taki zasób wiadomości oraz kształtowanie takich umiejętności, które pozwalają w sposób bardziej dojrzały i uporządkowany zrozumieć świat.
 9. Wspieranie ucznia w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i określaniu drogi dalszej edukacji.
 10. Wszechstronny rozwój osobowy ucznia przez pogłębianie wiedzy oraz zaspokajanie i rozbudzanie jego naturalnej ciekawości poznawczej.
 11. Kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, aktywności w życiu społecznym oraz odpowiedzialności za zbiorowość.
 12. Zachęcanie do zorganizowanego i świadomego samokształcenia opartego na umiejętności przygotowania własnego warsztatu pracy.
 13. Ukierunkowanie ucznia ku wartościom.

IV. Misja naszej szkoły.

Misja Szkoły Podstawowej w Ociążu polegać będzie na uczynieniu z niej placówki przyjaznej uczniom, nauczycielom i rodzicom oraz zapewnieniu efektywnego kształcenia i wychowania.

W naszych działaniach pragniemy inspirować przyjaźń, ale i odpowiedzialność, diagnozowanie potrzeb dziecka oraz adekwatność zabiegów wychowawczych i kształcących. Płaszczyzną naszych poczynań będzie rozwijanie zależności dziecko-swiat-wychowanie w głębokim porozumieniu z rodzicami- partnerami.

Wspólnie z rodzicami będziemy brać pod uwagę „*podstawową potrzebę człowieka, którą jest to, żeby mieć kogoś, kto go natchnie tak, by stał się tym, kim może i pragnie być*”, jakże pięknie określona przez amerykańskiego eseistę Emersona. Tę rolę powinna spełniać nasza szkoła wychowująca i kształtująca wartości w najważniejszym dla człowieka okresie życia, tzn. w wieku od 7 do 14 lat, w okresie wyznaczającym rozwój ludzkiej inteligencji emocjonalnej poprzez stworzenie przyjaznych, bezpiecznych warunków nauki i ustalenie przyjacielskich relacji uczeń- nauczyciel-rodzic.

Pragniemy, aby nasza szkoła znalazła swoje miejsce na mapie Europy poprzez komunikację językową, swobodę poruszania się i poznawania, będącego przygodą, ale i wyzwaniem. Będzie nim rozwijanie kontaktów z Katolicką Szkołą Podstawową w Berlinie, gdyż w praktycznym posługiwaniu się językami obcymi, zwłaszcza angielskim i niemieckim, osiągniemy największe rezultaty. Mamy tu na myśli wymianę dzieci szkoły podstawowej.

Świadomi wymagań wobec współczesnego nauczyciela oraz przekonani do słów Janusza Korczaka, że nauczyciel nigdy nie kończy swej edukacji, ciągle będziemy doskonalić się zawodowo, by móc w pełni profesjonalnie wypełnić misję naszej szkoły.

Nasza szkoła to **szkoła z pasją** pełną śpiewu, tańca, teatru, ruchu, dynamiki, szeroko pojętej współpracy z rodzicami i partnerskimi szkołami oraz promowania jej w lokalnym środowisku.

Szczegółowe zadania, które wytycza nam wszystkim misja szkoły, zawarte są w zestawie programów nauczania szkoły, programie wychowawczo-profilaktycznym, wewnątrzszkolnych zasadach oceniania oraz koncepcji pracy szkoły.

V. Wizja naszej szkoły.

Nasza szkoła jest szkołą kreowania aspiracji edukacyjnych dzieci i młodzieży. Stwarza im warunki do uzyskania wykształcenia i wychowania na wysokim poziomie oraz rozwoju indywidualnych zainteresowań, poprzez możliwość udziału w różnorodnych zajęciach dodatkowych.

Nasza szkoła to również miejsce, w której każdy uczeń ma szansę stać się człowiekiem twórczym, wrażliwym na cierpienie i przejawy niesprawiedliwości, ceniącym prawdę, dobro i przyjaźń.

VI. Sylwetka absolwenta.

Absolwent naszej szkoły swój system wartości opiera na: miłości, prawdzie, odpowiedzialności, tolerancji i poszanowaniu tradycji narodowych.

Jest zatem:

- **uczciwy i prawdomówny:**
 - ✓ wybiera drogę zachowań szczerych i uczciwych,
 - ✓ potrafi przyznać się do popełnionych błędów, przyjmuje odpowiedzialność za swoje postępowanie,
 - ✓ dokonuje wnikliwej samooceny, potrafi rzetelnie ocenić postępowanie innych.

- **obowiązkowy i solidny:**
 - ✓ dokonuje wyborów i ponosi ich konsekwencje,
 - ✓ stara się rzetelnie wypełniać swoje obowiązki szkolne i domowe.

- **kulturalny i taktowny:**
 - ✓ stosuje się do powszechnie uznawanych i obowiązujących norm zachowań,
 - ✓ dba o piękno języka, unika wulgaryzmów i wyrażen gwarowych,
 - ✓ dba o własny wygląd i higienę osobistą.

- **tolerancyjny i wrażliwy:**
 - ✓ szanuje przekonania, wartości, wyznanie innych osób,
 - ✓ chętnie służy pomocą osobom potrzebującym,
 - ✓ umie porozumiewać się i współpracować z innymi.

- **otwarty na świat, kreatywny:**
 - ✓ rozumie konieczność ciągłego poszerzania wiedzy i doskonalenia umiejętności oraz rozwijania zainteresowań, uzdolnień i pasji życiowych,
 - ✓ korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, racjonalnie wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne,
 - ✓ jest przygotowany do samokształcenia i podjęcia dalszej edukacji lub pracy zawodowej,
 - ✓ potrafi współdziałać w zespole,
 - ✓ sprawnie posługuje się językiem obcym.

- **prezentujący postawę patriotyczną:**

- ✓ jest świadomy swojej tożsamości narodowej,
- ✓ zna i szanuje symbole narodowe i szkolne zwyczaje i tradycje,
- ✓ czuje się spadkobiercą historii, tradycji, kultury wielkiej i małej ojczyzny.

VII. Podmioty działań wychowawczych Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Ociążu:

- 1. Dyrektor Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Ociążu.**
- 2. Rada Pedagogiczna Szkoły Podstawowej im. Jan Pawła II w Ociążu.**
- 3. Samorząd Uczniowski.**
- 4. Pedagog szkolny/psycholog szkolny.**

Zakres działań wychowawczych w/w podmiotów znajduje się w Statucie Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Ociążu.

VIII. Działalność profilaktyczna.

1. Szkoła prowadzi działania wzmacniające czynniki chroniące i osłabiające czynniki ryzyka poprzez systematyczną działalność:

- wychowawczą
- edukacyjną
- informacyjną
- profilaktyczną.

2. Na podstawie diagnozy nie stwierdzono regularnego przyjmowania przez młodzież substancji psychoaktywnych w związku z tym w działalności profilaktycznej szkoły dominować będzie **profilaktyka uniwersalna** adresowana do całej populacji, mająca na celu wspieranie wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań ograniczających zachowania ryzykowne.

W związku z istnieniem w społeczności lokalnej i środowisku rodzinnym uczniów czynników ryzyka działalność profilaktyczna szkoły obejmować będzie również elementy **profilaktyki selektywnej**, której celem jest wspieranie uczniów, którzy ze względu na sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych.

3. Adresatami działań profilaktycznych są uczniowie, rodzice i nauczyciele.

4. Cel ogólny działań profilaktycznych:

Wspieranie uczniów w ich rozwoju psychicznym, fizycznym i społecznym i aksjologicznym; ochrona przed zagrożeniami poprzez osłabianie czynników ryzyka, a wzmacnianie czynników chroniących.

5. Cele szczegółowe działań profilaktycznych:

- Stwarzać bezpieczną, ciepłą atmosferę, utrzymywać przyjazny klimat szkoły.
- Dbać o szeroko pojęte bezpieczeństwo.
- Wdrażać uczniów do przestrzegania norm i zachowań dotyczących kultury osobistej, wskazywać pozytywne wzorce zachowań. Kształtować hierarchę systemu wartości.
- Eliminować agresywne zachowania uczniów i stosowaną przez nich przemoc.
- Wskazywać na szkodliwość używek oraz ukazywać konsekwencje uzależnień.
- Propagować zdrowy styl życia.
- Wskazywać różne sposoby spędzania wolnego czasu.
- Wzmacniać poczucie własnej wartości.
- Rozwijać umiejętność radzenia sobie w trudnych sytuacjach oraz nieulegania presji grupy.
- Integrować uczniów, rodziców i pracowników szkoły w celu budowania wzajemnego zaufania.
- Kontynuować i podejmować współpracę z instytucjami działającymi na rzecz profilaktyki.

- Informować rodziców o możliwościach uzyskania pomocy w sytuacjach szczególnie trudnych.
- Uczyć odpowiedzialnego korzystania ze zdobyczy cywilizacji.
- Zapoznawać uczniów z ich prawami i obowiązkami oraz przestrzegać realizacji zarówno praw, jak i obowiązków ucznia.
- Wzmacniać wśród uczniów więź ze szkołą i środowiskiem lokalnym.
- Rozwijać i wspierać wolontariat.
- Doskonalić kompetencje nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki i wychowania.
- Dostarczać rzetelne i aktualne informacje na temat różnego typu zagrożeń i możliwości rozwiązywania problemów uczniom, rodzicom i nauczycielom.

6. Czynniki chroniące i czynniki ryzyka.

Na podstawie diagnozy można wskazać:

- Czynniki chroniące:
 - ✓ pozytywny klimat szkoły,
 - ✓ silna więź zdecydowanej większości uczniów z rodzicami,
 - ✓ dobre relacje koleżeńskie utrzymywane licznie także poza szkołą,
 - ✓ wychowanie, zarówno w szkole jak i w domu, w duchu wartości chrześcijańskich.
- Czynniki ryzyka:
 - ✓ pochodzenie z rodzin dysfunkcyjnych:
 - z problemem alkoholowym,
 - niewydolnych wychowawczo,
 - brak wartości w wychowaniu.
 - ✓ nieumiejętne spędzanie czasu wolnego.

IX. Ewaluacja programu wychowawczo-profilaktycznego.

Realizacja programu wychowawczo-profilaktycznego obejmować będzie etap edukacyjny. W każdym roku szkolnym ewaluowany będzie szczegółowy harmonogram działań wychowawczo-profilaktycznych.

1. Cele ewaluacji programu:

- kontrola stopnia realizacji programu,
- rozwój wiedzy o programie
- rozwiązywanie problemów powstałych w trakcie realizacji programu.

2. Elementy programu podlegające ocenie:

- zasoby wykorzystywane w trakcie realizacji programu,
- zastosowane strategie oddziaływań profilaktycznych,
- osiągnięte wyniki bezpośrednie obejmujące zmiany w zachowaniu, postępowaniu uczniów.

3. Sposoby i narzędzia ewaluacji:

- obserwacja i analiza zachowania uczniów,
- obserwacja i analiza wyników nauczania,
- analiza frekwencji na zajęciach szkolnych i pozalekcyjnych,
- analiza dokumentacji pedagoga, wychowawców i innej dokumentacji szkolnej,
- rozmowy z uczniami i rodzicami,
- ankiety.